

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 จากสถานศึกษาทั้งหมด 39 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอน 1,741 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง โดยแบ่งเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 59 คน ขนาดกลาง จำนวน 113 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 76 คน และใหญ่พิเศษ จำนวน 69 คน ดังแสดงในตาราง 8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 8 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ขนาดเล็ก	328	61
2	ขนาดกลาง	622	112
3	ขนาดใหญ่	413	75
4	ขนาดใหญ่พิเศษ	378	69
รวม		1,741	317

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 สร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert, 1993 : 247) ดังนี้

5 หมายถึง มีภาวะผู้นำระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีภาวะผู้นำระดับมาก

3 หมายถึง มีภาวะผู้นำระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีภาวะผู้นำระดับน้อย

1 หมายถึง มีภาวะผู้นำระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert, 1993 : 247) ดังนี้

5 หมายถึง มีการดำเนินงานระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการดำเนินงานระดับมาก

3 หมายถึง มีการดำเนินงานระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการดำเนินงานระดับน้อย

1 หมายถึง มีการดำเนินงานระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยศึกษาจากประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี ภาวะผู้นำของผู้บริหารของเซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni. 1982 : 331) และแนวคิดการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 4)

2. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารของ ไคจาย (Kijai. 1987 : 12 ; อ้างถึงใน สมหวัง อาลัยญาติ. 2551 : 36) แบส และคณะ (Bass and et al. 1987 : Abstract) เฟลตัน (Felton. 1995 : 1063A) ธวัชชัย ศาครสิทธิศักดิ์ (2555 : บทคัดย่อ) อัมภา ไทยจางค์ศิลป์ (2557 : บทคัดย่อ) จุมพร พัฒนนะมาศ (2558 : บทคัดย่อ) พิชามณัฐ ม่วงแก้ว (2559 : บทคัดย่อ) วรรณดี ชายสมุทร (2559 : บทคัดย่อ) และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิลเลียม (Williams. 2008 : Abstract) คอสซี่ (Kosse. 2007 : Abstract) เกษรา เพิ่มสุขรุ่งเรือง (2554 : บทคัดย่อ) สมชาย นันทะเสน (2558 : บทคัดย่อ)

3. ศึกษาแบบสอบถามของธวัชชัย ศาครสิทธิศักดิ์ (2555 : 147) และพิชามณัฐ ม่วงแก้ว (2559 : 92)

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของเซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni. 1982 : 331) และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 4) โดยนำมาวิเคราะห์และบูรณาการเป็นแบบสอบถามฉบับร่างของผู้วิจัย

5. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรึกษาและพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว พร้อมแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการบริหารการศึกษา พิจารณาแบบสอบถามจำนวน 5 ท่าน เพื่อเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา จากนั้นผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ถ้ามีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 64 - 65)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึงค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึงผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลปรากฏว่ารายชื่อกำถามของแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แปลผลว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ และรายชื่อกำถามของแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แปลผลว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

7. นำแบบสอบถามฉบับร่างมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

8. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

9. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้รับคืนภายหลังการนำไปทดลองใช้ (Try-out) คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 99) ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

10. เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อนำไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ในการออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือพร้อมแบบสอบถามของแต่ละโรงเรียน รวมทั้งสิ้น 317 ฉบับ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้วยตนเอง เพื่อขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ได้จัดส่งหนังสือขอให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัด ด้วยระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Office) โดยระบุให้รับแบบสอบถามได้ที่ตู้เอกสารของแต่ละโรงเรียนและทำการตอบแบบสอบถามพร้อมส่งกลับมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ภายในระยะเวลา 30 วัน เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ผู้วิจัยเดินทางไปรับหนังสือส่งจากโรงเรียนและแบบสอบถามคืนพร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้ทั้งหมด 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

3. รวบรวมข้อมูลทั้งหมด เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับขนาดสถานศึกษา ได้แก่
 - 1.1 ขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-499 คน)
 - 1.2 ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน)
 - 1.3 ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2,499 คน)
 - 1.4 ขนาดใหญ่พิเศษ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)

วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนว่ามีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางใด และมีความสัมพันธ์กันมากน้อยแค่ไหนด้วยค่า Correlation
โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 168)

ค่า $r = 0.81 - 1.00$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

ค่า $r = 0.61 - 0.80$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่า $r = 0.41 - 0.60$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่า $r = 0.21 - 0.40$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่า $r = 0.01 - 0.20$ หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่า $r = 0$ หมายความว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง

หากค่า r มีค่าเป็นบวก (+) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางบวก แสดงว่าผู้บริหาร
สถานศึกษามีภาวะผู้นำสูงก็จะมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงด้วย

หากค่า r มีค่าเป็นลบ (-) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทางลบ แสดงว่าผู้บริหาร
สถานศึกษามีภาวะผู้นำต่ำก็จะมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่ำด้วย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (Percentage : %)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถาม ใช้ค่า IOC (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 64 - 65)
2. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์
แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 99)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์
สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. 2554 : 95)